

Kommunåterkoppling 2017

Nyköping

Elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan
och årskurs 2 på gymnasiet

LANDSTINGET
SÖRMLAND

Inledning

Landstinget Sörmland har som mål att vara Sveriges friskaste län år 2025. En del av målet är en förbättrad folkhälsa och en mer jämlik hälsa. Under våren 2017 genomförde Landstinget Sörmland för sjätte gången Liv & Hälsa ung undersökningen, en enkätundersökning om barns och ungas levnadsvanor, livsvillkor och hälsa.

Sörmländska elever i årskurserna 7 och 9 i grundskolan samt årskurs 2 på gymnasiet har deltagit i undersökningen. Eleverna har besvarat enkäterna under skoltid, när skolpersonal varit närvarande. Av Sörmlands 63 skolor med elever i någon av dessa årskurser deltog 59 i undersökningen, drygt 7 800 elever. Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017.

Vad vet vi om barns och ungas hälsa och uppväxtvillkor?

Barn och unga i Sverige mår generellt sett bra och är nöjda med sina liv. Sedan 1990-talet har ungdomsgenerationen däremot haft en sämre hälsoutveckling än andra åldersgrupper, framförallt när det gäller den psykiska ohälsan. Vi vet också att barns och ungas uppväxtvillkor inte är jämlika, vilket medför att vissa löper större risk än andra att råka ut för problem och ohälsa. En mindre grupp lever dessutom under svåra förhållanden som går att härleda till deras livsvillkor och familjeförhållanden.

Hälsans bestämningsfaktorer

Hälsa innefattar fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och är en resurs hos individen. Hälsan påverkas av en rad olika faktorer på olika nivåer runt individen. Inom folkhälsoarbetet används ofta begreppet hälsans bestämningsfaktorer för att ge en bild av dessa samband. Bestämningsfaktorerna kan påverka hälsan negativt och positivt, vilket benämns som riskfaktorer och skyddsfaktorer. Riskfaktorer är de bestämningsfaktorer som ökar risken för ohälsa, problem eller riskbeteenden. Det kan vara en egenskap, en händelse, ett förhållande eller en process.

Det är viktigt att så tidigt som möjligt fånga upp de barn och unga som är på väg in i ett negativt beteende och där man kan se att det finns riskfaktorer som bidrar till detta. Skyddsfaktorer är de faktorer som ökar individens möjligheter att bibehålla en god hälsa och är en motvikt till riskfaktorer. En skyddsfaktor kan liknas vid en buffert mot risker. Risken blir mindre när skyddsfaktorn finns och större när skyddsfaktorn saknas.

Vad är en kommunåterkoppling?

Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017. Kommunåterkopplingarna redovisas årskursvis och innehåller resultat som har betydelse för elevernas hälsa och välbefinnande.

Att tolka resultaten i tabellerna

På följande sidor redovisas resultaten för kommunen från 2017 års Liv & Hälsa ung undersökning. Resultaten är uppdelade på tjejer och killar, men visar även hur det ser ut för hela elevgruppen. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. I tabellerna redovisas andelar (%) för tjejer, killar och totalt uppdelat på kommunens (K) och länets (L) värden. Varje årskurs redovisas separat. För årskurs 7 och 9 gäller redovisningen elever som går i skolan i kommunen, oavsett om de bor i kommunen eller inte. För årskurs 2 på gymnasiet gäller redovisningen den kommun eleven bor i.

Kommunåterkopplingens begränsningar och överväganden

I kommunåterkopplingen redovisas resultat på olika nivåer. För att skydda enskilda elevers svar redovisas inte resultat på frågor som baseras på färre än 30 elever. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. Kommuner med få elever bör vara uppmärksamma på att enstaka elevers svar motsvarar stora procentsatser. Till exempel om 3 elever av 30 röker, visar våra tabeller att 10 procent av eleverna röker. Detta gör att siffrorna bör tolkas med försiktighet.

Några frågor att fundera på när du läser tabellerna:

- Skiljer sig kommunen åt från länet?
- Finns skillnader mellan tjejer och killar?
- Vad kan eventuella skillnader bero på?
- Vad betyder resultaten för oss?
- Framträder ett mönster som gör att vi kan behöva arbeta särskilt med något område?

Antal och andel elever i deltagande skolor som svarat på Liv & Hälsa ung enkäten 2017

	Antal elever åk 7	Andel (%) elever åk 7	Antal elever åk 9	Andel (%) elever åk 9	Antal elever åk 2 gymn.	Andel (%) åk 2 gymn.
Nyköping	548	85	526	86	634	82
Sörmland	2 792	85	2 698	84	2 317	82

Årskurs 7

Resultat om skolan

Nyköpings kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	69	74	87	84	77	78
Har oftast någon att vara med på rasterna	87	88	94	90	89	89
Skolkar aldrig	86	82	84	83	84	82
Har blivit mobbad den här terminen	18	19	10	13	15	17
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	5	4	3	4	4	4
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	88	89	84	86	85	87
Elever som inte gör läxor	6	6	4	5	6	6
Jag har studiero på lektionerna	31	28	34	32	33	30

Resultat om levnadsvanor

Nyköpings kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	76	76	90	85	81	80
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	59	63	72	66	64	64
Dricker läsk dagligen	5	6	7	11	7	9
Äter frukt eller grönsaker dagligen	51	54	58	50	54	52
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	49	42	43	43	47	43
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	86	85	89	88	87	86
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	43	48	60	57	51	52
Kan simma 200 meter	94	92	98	93	95	92
Sover mindre än 7 timmar per natt	28	28	21	23	25	26

Resultat om tobak och alkohol

Nyköpings kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak och alkohol						
Röker dagligen eller ibland	5	4	5	3	5	4
Snusar dagligen eller ibland	0	0	3	2	2	2
Druckit alkohol någon gång	23	25	37	29	30	28
Berusad/full någon gång	19	18	11	14	16	17

Resultat om mående och hälsa

Nyköpings kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	62	70	89	87	74	78
Glad i stort sett varje dag	57	56	74	66	64	60
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	49	52	77	74	61	62
Huvudvärk mer än en gång i veckan	20	19	10	9	16	14
Stressad mer än en gång i veckan	63	56	40	36	52	46
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	16	14	10	9	14	12

Resultat om hem och fritid

Nyköpings kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	94	94	95	95	94	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	85	87	91	92	87	89
Nöjd med sin fritid	72	77	92	90	81	83
Har en kompis jag kan prata "om allt" med	89	90	90	87	89	88
Elever med utländsk bakgrund	16	21	11	20	14	20
Bott i Sverige 9 år eller mindre	9	12	7	12	9	12
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidssjukskriven	6	11	8	10	7	11
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	65	66	60	65	62	65

Årskurs 9

Resultat om skolan

Nyköping åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	71	72	82	80	76	75
Har oftast någon att vara med på rasterna	88	89	90	91	88	90
Skolkar aldrig	74	74	75	73	73	73
Har blivit mobbad den här terminen	14	15	12	12	14	14
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	1	2	3	3	3	3
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	97	96	97	96	97	96
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	96	96	98	96	97	95
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	96	96	98	96	96	95
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	87	84	77	77	81	80
Elever som inte gör läxor	6	6	7	10	7	9
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	24	23	35	32	30	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet/läxor	14	15	14	13	14	14
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	16	18	16	18	16	18

Resultat om levnadsvanor

Nyköping åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	77	72	81	78	79	75
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	69	69	70	67	69	67
Dricker läsk dagligen	8	10	14	19	11	15
Äter frukt eller grönsaker dagligen	62	62	56	53	59	57
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	48	47	42	48	45	48
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	86	82	90	87	88	84
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	55	49	63	62	58	55
Kan simma 200 meter	98	93	94	94	96	93
Sover mindre än 7 timmar per natt	36	38	25	32	31	36

Resultat om tobak, alkohol och droger

Nyköping åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	9	10	9	9	10	10
Snusar dagligen eller ibland	2	1	12	9	8	6
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	18	19	23	25	21	22
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	13	15	19	18	17	17
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	42	41	34	36	38	39
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	19	14	9	17	16	17
Det är inte okej för mina föräldrar att jag dricker alkohol	84	81	81	80	83	80
Har använt narkotika någon gång	4	4	5	7	5	6

Resultat om mående och hälsa

Nyköping åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	69	66	80	82	74	73
Glad i stort sett varje dag	59	50	59	61	59	55
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	54	50	69	71	62	61
Huvudvärk mer än en gång i veckan	27	24	16	11	23	18
Stressad mer än en gång i veckan	67	67	39	42	53	55
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	24	23	7	11	17	17

Resultat om hem och fritid

Nyköping åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	95	95	93	94	94	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	83	85	90	89	86	87
Nöjd med sin fritid	76	70	88	84	81	77
Trivs bra med livet just nu	81	81	90	89	85	84
Har en kompis jag kan prata "om allt" med	85	86	80	82	82	84
Ser ljusst på framtiden	69	66	74	77	71	70
Elever med utländsk bakgrund	18	23	20	24	19	23
Bott i Sverige 9 år eller mindre	7	11	12	14	10	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	10	14	10	13	10	13
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	63	63	61	61	62	61

Teckenförklaring

K=Kommunen

L=Länet

Årskurs 2

Resultat om skolan

Nyköping åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	78	80	86	82	82	81
Har oftast någon att vara med på rasterna	94	90	93	89	93	90
Skolkar aldrig	73	67	68	65	69	66
Har blivit mobbad den här terminen	8	10	5	6	6	8
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	2	2	1	1	2	2
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	99	98	99	98	99	98
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	99	97	100	98	99	98
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	98	97	98	98	98	97
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	90	91	86	85	88	88
Elever som inte gör läxor	3	4	7	10	6	7
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	18	25	25	29	23	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet/läxor	29	20	12	13	19	17
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	20	18	16	18	19	19

Resultat om levnadsvanor

Nyköping åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	72	68	72	68	72	68
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	80	74	67	68	72	71
Dricker läsk dagligen	8	13	18	21	14	18
Äter frukt eller grönsaker dagligen	71	63	46	45	57	53
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	49	52	53	55	51	54
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	81	78	86	84	84	81
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	42	41	59	56	52	49
Kan simma 200 meter	94	90	94	92	94	91
Sover mindre än 7 timmar per natt	42	44	38	41	40	42

Resultat om tobak, alkohol och droger

Nyköping åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	17	20	15	20	16	20
Snusar dagligen eller ibland	4	3	27	21	17	12
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	12	18	24	30	19	25
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	27	24	27	31	27	28
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	76	73	73	68	74	71
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	28	28	28	32	28	31
Har använt narkotika någon gång	10	10	17	16	15	14

Resultat om mående och hälsa

Nyköping åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	60	61	82	77	72	69
Glad i stort sett varje dag	40	43	61	54	52	48
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	41	43	74	68	59	56
Huvudvärk mer än en gång i veckan	26	27	10	10	17	18
Stressad mer än en gång i veckan	77	77	42	47	57	61
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	27	27	14	12	19	20

Resultat om hem och fritid

Nyköping åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	84	86	89	86	87	86
Nöjd med sin fritid	63	66	86	78	76	72
Trivs bra med livet just nu	77	78	88	87	83	82
Har en kompis jag kan prata "om allt" med	88	88	89	86	88	87
Ser ljus på framtiden	57	60	72	68	65	64
Elever med utländsk bakgrund	14	26	20	25	18	26
Bott i Sverige 9 år eller mindre	4	13	6	14	5	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	13	17	13	16	13	16
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	68	57	58	55	62	56

Vill du veta mer om enkätundersökningen, titta på
Liv & Hälsa ungs webbplats www.landstingetsormland.se/lhu

Återkopplingen är sammanställd av arbetsgruppen för
Liv & Hälsa ung i Landstinget Sörmland.
Januari 2018

